

Vzdělávací program Podnikové řízení v oblasti cestovního ruchu je financován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem ČR v rámci projektu Školení a vzdělávání pracovníků v cestovním ruchu.

PRIORITY EU V OBLASTI UDRŽITELNÉHO ROZVOJE ČR

OBSAH

1. ZÁKLADNÍ DOKUMENTY STANOVUJÍCÍ KONCEPCI ROZVOJE EVROPSKÉHO CESTOVNÍHO RUCHU.....	3
2. ZPRÁVA SKUPINY PRO UDRŽITELNÝ CESTOVNÍ RUCH.....	3
3. STRATEGIE UDRŽITELNÉHO ROZVOJE EU	4
4. SYSTÉM CERTIFIKACE EKOLOGICKY ŠETRNÝCH SLUŽEB CR.....	6

1. Základní dokumenty stanovující koncepci rozvoje evropského cestovního ruchu

- „*Working together for the future of European tourism*“ – „*Pracujme společně pro budoucnost evropského cestovního ruchu*“, sdělení Komise ES z 13. 11. 2001

Věnuje se 5 klíčovým problémům:

1. vytváření satelitních účtů CR;
 2. vzdělávání v oblasti CR;
 3. kvalita poskytovaných služeb CR;
 4. udržitelný rozvoj evropského CR;
 5. zavádění nových informačních technologií (vytvoření Evropského destinačního portálu).
- „*Basic orientations for the sustainability of European tourism*“ – „*Základní cíle pro udržitelný rozvoj evropského cestovního ruchu*“.

Zabývá se především:

1. klíčovým významem hospodářské, sociální a ekologické udržitelnosti evropského CR;
 2. významem zachování krajiny, jedinečností místní kultury a řemesel a dále rovněž využitím těchto předností v rámci venkovského CR
- „*Obnovená politika EU v oblasti CR: Vstříc silnějšímu partnerství pro evropský CR*“ – sdělení Komise z 17. 3. 2006

Věnuje se:

1. aktualizaci cílů evropského CR;
2. kulturnímu a přírodnímu dědictví;
3. demografickým změnám;
4. změnám poptávky (zdravotní a venkovský CR, kulturní a přírodní dědictví), zachování konkurenceschopnosti destinací;
5. venkovským oblastem – rozvoj venkova, venkovský CR.

2. Zpráva Skupiny pro udržitelný cestovní ruch

Zprávu Skupiny pro udržitelný CR vytvořila Evropská komise v roce 2004. Skupina sdružuje odborníky z mezinárodních organizací, členy státních orgánů, regionálních a místních správ, průmyslu CR, životního prostředí a odborových organizací či vzdělávacích zařízení v oblasti cestovního ruchu.

Cílem je:

- udržitelný evropský cestovní ruch (nárůst cestovního ruchu a jeho vliv na destinaci – pozitivní, negativní; vliv destinace na rozvoj cestovního ruchu – vytvoření podmínek, podpora rozvoje CR);
- poradenství pro destinační management;
- využití monitorovacích systémů.

Strategie udržitelného rozvoje Evropské unie byla novelizována v roce 2006.

Je třeba v tomto kontextu brát na vědomí především to, že:

- hospodářské, sociální cíle a cíle životního prostředí se mohou vzájemně podporovat;
- zajistit tedy kooperaci mezi jednotlivými cíly.

Světová organizace cestovního ruchu (UNWTO) a Environmentální program OSN (UNEP) v roce 2005 stanovily 12 programových cílů pro udržitelnost CR:

1. ekonomická provoditelnost (životaschopnost a konkurenceschopnost turistických destinací);
2. lokální prosperita (maximalizace přínosů CR pro hostitelskou destinaci);
3. kvalita zaměstnání (pracovní příležitosti v destinaci);
4. sociální spravedlnost (rozdělování výnosů z CR do všech částí společnosti);
5. spokojenost návštěvníka (bezpečnost, spokojenost, nediskriminace atd.);
6. lokální řízení (plánování rozvoje CR a zvyšování jeho efektivity a zachování udržitelnosti v destinaci);
7. prosperita společnosti (zachovávat či zlepšovat kvalitu života místních obyvatel);
8. kulturní bohatství (respektovat, zachovat a propagovat);
9. přírodní bohatství (zachování přírodního bohatství);
10. biologická různorodost (její zachování a podporování);
11. efektivita využívání zdrojů;
12. čistota životního prostředí (minimalizovat znečištění vzduchu, vody a půdy, minimalizovat produkci odpadů, uvědomělé nakládání s odpady).

3. Strategie udržitelného rozvoje EU

Konkrétní stanovené cíle pro udržitelnost evropského cestovního ruchu byly shrnuty do následujících bodů:

1. **ekonomická prosperita** – zajistit dlouhodobou konkurenceschopnost a životaschopnost podniků CR; zajistit pracovní příležitosti;
2. **sociální spravedlnost** – kvalita života v destinacích; bezpečnost, spokojenost, nediskriminace návštěvníka;
3. **ochrana životního prostředí** – minimalizovat znečištění vzduchu, vody a půdy, uvědomělé nakládání s odpady; zachování kulturního a přírodního dědictví;
4. **udržitelný rozvoj** v celosvětovém měřítku.

3.1 Klíčové výzvy pro udržitelnost cestovního ruchu

Výzva 1 – Požadavek snižování sezónnosti

Sezónnost je běžný jev zejména v přímořských a horských oblastech. Cílová by měla být snaha o zajištění návštěvnosti po celý rok, jíž musí předcházet cílený marketingový výzkum. Snižování sezónnosti je velmi náročné na plánování a řízení, jakož to i na cílený marketing. Je zapotřebí vytvořit nové produkty, balíčky, využít cenových a jiných stimulů, využít pořádaných specifických akcí v okolí provozovny či v samotné destinaci.

Výzva 2 – Vypořádání se s dopadem turistické dopravy

Zmírnění vlivu narůstající frekvence dopravy je otázkou dlouhodobého plánování na všech úrovních států. Zmírnit negativní účinky dopravy lze nejen snížením množství přesunů letadly, auty apod., ale také používáním aut s lepšími technologiemi, kontrolováním emisí, podporováním ekologicky šetrnějších druhů dopravy (vlak, vodní doprava, hromadná doprava, kolo, chůze). Dále je možné uvést zlepšení koordinace jednotlivých druhů dopravy, plánové a uvědomělé používání jednotlivých druhů dopravy.

Výzva 3 – Zlepšování kvality práce v cestovním ruchu

V rámci cestovního ruchu vytvořit kvalitní podmínky pro zaměstnávání pracovníků, perspektivu v zaměstnání, snížení diskriminace či podporu a zvyšování vzdělávání.

Výzva 4 – Růst kvality života a prosperity v místních společenstvích

Udržování kvality přírodního a kulturního dědictví destinace, zachování tradičních hodnot i přes potenciální nárůst cestovního ruchu. Dále je možné jmenovat snahu o zachování tradičních zaměstnání, citlivou výstavbu objektů souvisejících s cestovním ruchem či obnovu a zachování zelených ploch.

Výzva 5 – Snižování využívání zdrojů a produkce odpadů

Jedná se především o plánované a uvědomělé využívání zdrojů a zamezení jejich nadměrného čerpání. V turistických destinacích nadměrně stoupá spotřeba vody a je tedy třeba zajistit její efektivnější využívání. Dále hovoříme zejména o recyklaci materiálů, úpravě odpadních vod, řízení odpadového hospodářství, minimalizaci spotřeby energie – to vše je otázkou plánování a následné kontroly.

Výzva 6 – Uchování a uznání hodnoty přírodního a kulturního dědictví

Uchování přírodního a kulturního dědictví se týká zachování kvality a rozmanitosti krajiny, vzhledu krajiny, historických památek či zachování míst spjatých s dějinami, zachování tradic, řemesel, jazyka a gastronomie. S rozvojem cestovního ruchu se zvyšuje tlak na přizpůsobení podmínek destinace návštěvníkům a vyhovění jejich požadavkům. Uchování a uznání hodnot souvisí s celkovou strategií udržitelného

rozvoje cestovního ruchu, komunikací a spolupráci mezi chráněnými oblastmi, místní správou a organizacemi cestovního ruchu.

Výzva 7 – Vytváření dovolených dostupných pro všechny

Spravedlnost a rovné příležitosti jsou jedním z principů udržitelného rozvoje. Je třeba vytvořit programy cestovního ruchu také pro klienty, kteří z různých důvodů (tělesné postižení, zdravotní indispozice či ekonomicky nevýhodné postavení) nemohou absolvovat dovolenou. Jedná se o uplatňování nároků všech zaměstnanců na dovolenou, o zlepšení přístupových cest pro lidi s omezenou možností pohybu a orientace, stimulace širokého rozpětí cen.

Výzva 8 – Využívání CR jako nástroje v globálním udržitelném rozvoji

V mnoha zemích může být cestovní ruch jedním z mála zdrojů příjmů či naopak významným zdrojem příjmů.

V tomto směru rozeznáváme následující významné aktivity:

- povzbuzení podpůrných programů EU vedoucích k pochopení a podpoře vhodného rozvoje cestovního ruchu;
- povzbuzení evropských touroperátorů a investorů v CR k dodržování principů udržitelnosti;
- šíření povědomí mezi občany Evropy o vhodných alternativách cestovního ruchu;
- předávání a rozšiřování vědomostí a praktických zkušeností o udržitelném cestovním ruchu s ostatními zeměmi a regiony světa.

4. Systém certifikace ekologicky šetrných služeb CR

Národní systém certifikace ekologicky šetrných služeb CR je koncipován jako nástroj vedoucí k dosažení udržitelnosti CR v souladu s koncepcí státní politiky cestovního ruchu. Realizace systému certifikace je jedním z kroků k zavedení strategických dokumentů Evropské komise do praxe. Jde o základní, již zmiňované, dokumenty:

- „*Basic orientations for the sustainability of European tourism*“, „*Working together for the future of European tourism*“, „*Corporate Social Responsibility: A Business Contribution to Sustainable Development*“.

Konkrétním cílem systému certifikace je připravit podmínky pro oblast udržitelnosti CR, zejména však v oblasti:

- vytvoření jednotné národní značky pro označování ekologicky šetrných služeb a produktů CR;
- vytvoření podmínek pro úspěšné zavedení národní ekoznačky včetně podpůrných aktivit – poradenských, informačních, vzdělávacích, marketingových, motivačních, pobídkových;
- motivování podniků služeb CR k úsilí získat národní značku;

- motivování cestovatelské veřejnosti k preferování takto označených turistických služeb a produktů.

System ekoznačení, platný v Evropské unii, je nadnárodní systém, který byl založen na základě nařízení rady Evropského hospodářského společenství ze dne 23. března 1992 (EEC No. 880/92 on a Community eco-label award scheme). V roce 2000 bylo vydáno Nařízení Evropského Parlamentu a rady Evropského společenství č. 1980/2000 o revizi systému udělování ekoznačky Společenství.

Také čeští výrobci či poskytovatelé turistických ubytovacích služeb mohou pro své výrobky (a služby) získat ekoznačku Evropské unie. Odpovědným orgánem pro realizaci evropského programu ekoznačení v České republice je **Agentura pro ekologicky šetrné výrobky**, garantem je Ministerstvo životního prostředí.

Stejně jako český národní program je program ekoznačení EU dobrovolný. Ekoznačkou EU je tzv. „The Flower“ – „Květina“.

Více informací je možné naléznout na: <http://www.eco-label-tourism.com>.

